P9_TA(2022)0114

Genomförande av insatser för medborgarutbildning

Europaparlamentets resolution av den 6 april 2022 om genomförande av insatser för medborgarutbildning (2021/2008(INI))

(2022/C 434/06)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av artiklarna 2 och 10.3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget),

— med beaktande av artiklarna 9 och 165 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),

— med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*),

— med beaktande av FN:s mål för hållbar utveckling, särskilt mål 4 (god utbildning) och delmål 4.7,

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 5 mars 2020 *En jämlikhetsunion: jämställdhetsstrategi för 2020-2025* (COM(2020)0152),

— med beaktande av sin resolution av den 9 september 2015 om att stärka flickor genom utbildning i EU [1],

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 12 november 2020 *En jämlikhetsunion: Jämlikhetsstrategi för hbtqi-personer 2020–2025* (COM(2020)0698),

— med beaktande av sin resolution av den 25 mars 2021 om utformning av politiken för digital utbildning [2],

— med beaktande av Europarådets referensram för kompetenser för demokratisk kultur,

— med beaktande av slutsatserna från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om främjande av demokratisk medvetenhet och demokratiskt deltagande bland ungdomar i Europa [3],

— med beaktande av Europarådets stadga om utbildning i demokratiskt medborgarskap och utbildning om de mänskliga rättigheterna,

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 4 mars 2021 *Handlingsplan för den europeiska pelaren för sociala rättigheter* (COM(2021)0102),

— med beaktande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som proklamerades och undertecknades av rådet, Europaparlamentet och kommissionen den 17 november 2017,

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 14 november 2017 *Stärka den europeiska identiteten genom utbildning och kultur – Europeiska kommissionens bidrag till toppmötet i Göteborg den 17 november 2017* (COM(2017)0673),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 14 juni 2016 *Att stödja det förebyggande arbetet mot radikalisering som leder till våldsinriktad extremism* (COM(2016)0379),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 1 juli 2020 *Den europeiska kompetensagendan för hållbar konkurrenskraft, social rättvisa och motståndskraft* (COM(2020)0274),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 30 september 2020 *Handlingsplan för digital utbildning 2021-2027 – Ställa om utbildningen till den digitala tidsåldern* (COM(2020)0624),

---

[1] EUT C 316, 22.9.2017, s. 182.
[2] EUT C 494, 8.12.2021, s. 2.
[3] EUT C 415, 1.12.2020, s. 16.

Onsdagen, 6 april 2022

— med beaktande av den strategiska ramen för europeiskt utbildningssamarbete (Utbildning 2020), särskilt dess mål om att främja jämlikhet, social sammanhållning och ett aktivt medborgarskap,

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 30 september 2020 om att förverkliga det europeiska området för utbildning senast 2025 (COM(2020)0625),

— med beaktande av rådets rekommendation av den 22 maj 2018 om nyckelkompetenser för livslångt lärande ([4]),

— med beaktande av rådets rekommendation av den 22 maj 2018 om att främja gemensamma värden, inkluderande utbildning och en europeisk dimension i undervisningen ([5]),

— med beaktande av rådets resolution av den 19 februari 2021 om en strategisk ram för det europeiska utbildningssamarbetet inför och bortom ett europeiskt område för utbildning (2021–2030) ([6]),

— med beaktande av slutsatserna från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet den 17 maj 2021, om förstärkning av flernivåstyrningen vid främjandet av ungdomars deltagande i beslutsprocesser ([7]),

— med beaktande av förklaringen om främjande av medborgarskap och de gemensamma värdena frihet, tolerans och icke-diskriminering genom utbildning (2015 års Parisförklaring), som undertecknades i Paris i Frankrike den 17 mars 2015,

— med beaktande av rapporten från europeisk medborgarpanel nr 1 vid konferensen om Europas framtid med titeln *En starkare ekonomi, social rättvisa och sysselsättning/utbildning, kultur, ungdomsfrågor och idrott/digital omställning*,

— med beaktande av rapporten från Europeiska ungdomsevenemanget 2021 med titeln *Ungdomsidérapport till konferensen om Europas framtid*,

— med beaktande av kommissionens Eurydice-rapport av den 7 november 2017 *Citizenship Education at School in Europe, 2017*,

— med beaktande av resolutionen från Europafederalisternas förbund om ett systematiskt förhållningssätt till utbildning i europeiskt medborgarskap, som antogs i Valencia den 4 juli 2021 vid den 27:e Europakongressen för Europafederalisternas förbund,

— med beaktande av briefingen från maj 2021 från Europaparlamentets utredningstjänst om det europeiska området för utbildning och den strategiska ramen för utbildning 2030,

— med beaktande av kommissionens Eurydice-rapport av den 19 oktober 2020 *Equity in school education in Europe – Structures, policies and student performance*,

— med beaktande av kommissionens rapport av den 15 december 2021 med titeln *Rapport om EU-medborgarskapet 2020 – Stärka medborgarna och skydda deras rättigheter* (COM(2020)0730),

— med beaktande av kommissionens handlingsplan för demokratin i Europa av den 3 december 2020,

— med beaktande av sammanfattningen av resultaten från och diskussionerna vid 2019 års forum för framtidens lärande, som offentliggjordes av kommissionens europeiska expertpanel för utbildning den 7 december 2019,

---

([4]) EUT C 189, 4.6.2018, s. 1.
([5]) EUT C 195, 7.6.2018, s. 1.
([6]) EUT C 66, 26.2.2021, s. 1.
([7]) EUT C 241, 21.6.2021, s. 3.

— med beaktande av kommissionens rapport från juni 2020 om EU-medborgarskapet och demokratin,

— med beaktande av Jean Monnet-nätverkets riktlinjer för lärare om barns identitet och medborgarskap i Europa, från 2017,

— med beaktande av kommissionens rapport av den 18 mars 2015 om främjande av medborgarskap och de gemensamma värdena frihet, tolerans och icke-diskriminering genom utbildning, med en genomgång av den utbildningspolitiska utvecklingen i Europa efter Parisförklaringen av den 17 mars 2015,

— med beaktande av utbildningsöversikten 2018 och 2020,

— med beaktande av dokumentet från den europeiska expertpanelen för utbildning om inkludering och medborgarskap,

— med beaktande av sin resolution av den 12 april 2016 om EU-kunskap i skolan ([8]),

— med beaktande av sin resolution av den 19 januari 2016 om rollen för interkulturell dialog, kulturell mångfald och utbildning när det gäller att främja EU:s grundläggande värderingar ([9]),

— med beaktande av sin resolution av den 11 november 2021 om det europeiska området för utbildning: ett gemensamt helhetsgrepp ([10]),

— med beaktande av sin resolution av den 12 december 2017 om rapporten om EU-medborgarskapet 2017: Stärka medborgarnas rättigheter i en union av demokratisk förändring ([11]),

— med beaktande av sin resolution av den 7 juli 2021 om medborgardialoger och medborgarnas deltagande i EU:s beslutsfattande ([12]),

— med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen samt artikel 1.1 e i och bilaga 3 till talmanskonferensens beslut av den 12 december 2002 om förfarandet för beviljande av tillstånd att utarbeta initiativbetänkanden,

— med beaktande av betänkandet från utskottet för kultur och utbildning (A9-0060/2022), och av följande skäl:

A. Utbildning är en grundläggande rättighet och kollektiv nyttighet som bör vara lika tillgänglig, och kostnadsfri, för alla. I pelaren för sociala rättigheter slås det fast att alla har rätt till inkluderande, livslång kvalitetsutbildning för att kunna delta till fullo och på ett meningsfullt sätt i samhället. Utbildning och lärande bör inte bara ses som ett verktyg som tjänar arbetsmarknaden.

B. Nya systemgenomgripande utmaningar med lokala, regionala och globala återverkningar, såsom klimatförändringarna, den digitala omställningen, sociala och territoriella klyftor eller den överstatliga politiska integrationen i sig, kräver motsvarande anpassning av utbildningssystemen, däribland medborgarutbildningen. Den gröna omställningen och den gröna given innebär att medborgarutbildningen bör utvidgas till att omfatta behovet av att agera ansvarsfullt inte bara inom en viss gemenskap eller ett visst samhälle utan gentemot planeten som helhet. Den digitala omställningen och den digitala agendan öppnar inte bara nya möjligheter till ett aktivt medborgarskap och demokratiskt deltagande på nätet utan medför även risker och hot till följd av felaktig information och desinformation. Ett aktivt digitalt medborgarskap bör ta hänsyn till och hantera den digitala klyftan mellan generationerna. Att involvera lokala, nationella och europeiska medier i populariseringen av europeisk kultur och historia är en viktig del av den offentliga debatten och medborgarnas engagemang.

([8]) EUT C 58, 15.2.2018, s. 57.
([9]) EUT C 11, 12.1.2018, s. 16.
([10]) Antagna texter, P9_TA(2021)0452.
([11]) EUT C 369, 11.10.2018, s. 11.
([12]) EUT C 99, 1.3.2022, s. 96.

Onsdagen, 6 april 2022

C. Medborgarutbildning måste ses som en flernivåföreteelse som omfattar de lokala, regionala, nationella, europeiska och globala dimensionerna av medborgarskap. Den pågående globaliseringen och europeiska integrationen kommer att kräva att den nya generationens européer engagerar sig mer politiskt på flera nivåer för att kunna leva och arbeta internationellt och hantera olikheter i sin vardag. Kritiskt tänkande, social kompetens och medborgerlig kompetens blir allt viktigare på marknaden och i det sociala livet. Samhällena blir allt mer mångfaldiga, vilket gör att respekt för en mångfald av kulturer och ursprung och avvisande av alla former av diskriminering mot kvinnor, hbtqi-personer eller minoriteter blir allt viktigare inom Europa.

D. Medborgarutbildning gynnas av ett sektorsövergripande angreppssätt och ömsesidigt samarbete mellan formell, icke-formell och informell utbildning. Medborgarutbildning gör det möjligt för utbildare och elever att upptäcka värderingar, attityder, färdigheter och kunskaper och förstå världen tillsammans, bland annat genom deltagande pedagogik.

E. Sociopolitiska förändringar som konstateras i medlemsstaterna, med allt från social polarisering och lågt förtroende för institutioner till demokratiska bakslag, urholkning av rättsstatsprincipen, exkluderande nationalism och utnyttjande av EU-skepsis i politiska syften, tillsammans med uppgången för extremiströrelser, pånyttfödelsen för rasism och främlingsfientlighet i alla dess former, auktoritära strömningar samt felaktig information och desinformation, kan utgöra ett allvarligt hot mot Europas demokratier och destabilisera EU i stort. Att stärka medborgarutbildningen i formella, icke-formella och informella sammanhang genom livslångt lärande kan vara ett viktigt sätt att motverka denna trend och skapa en öppnare politisk diskurs och att uppmuntra till större medborgarengagemang i de politiska processerna och lagstiftningsprocesserna på nationell och europeisk nivå.

F. Det politiska stödet för unionen tenderar att uttryckas med avseende på känslor, attityder och värderingar snarare än dess konkreta påverkan på människors vardag. Det finns en brist på närhet till och förståelse av unionens demokratiska processer och mekanismer för deltagande bland medborgarna, särskilt de unga. En förnyad europeisk dynamik för medborgarutbildningen kan vara ett sätt att uppmuntra de unga att delta i val och begränsa den extremistiska och populistiska diskursens lockelse och därigenom aven stärka den sociala sammanhållningen.

G. Framväxten av ett dynamiskt europeiskt medborgarskap har hindrats av en brist på kunskap och känslomässiga band och av en brist på mekanismer som möjliggör medborgardeltagande och medborgardialog. Den europeiska identiteten kompletterar de många lokala, nationella, geografiska, kulturella och andra identiteter som en person kan ha. Otillräckliga kunskaper eller ovetskap om EU och bristande förståelse av dess funktionssätt och mervärde kan bidra till uppfattningen att det finns ett demokratiskt underskott och leda till misstro, bristande medborgarengagemang och EU-skepsis i medlemsstaterna.

H. I sin resolution av den 12 april 2016 om EU-kunskap i skolan uppmanade Europaparlamentet kommissionen att ta fram en gemensam ram och utarbeta riktlinjer med konkreta exempel i fråga om lärande om EU för att främja ett objektivt och kritiskt tänkande om de fördelar som EU medför för medborgarna.

I. I sin resolution av den 11 november 2021 om det europeiska området för utbildning ansåg Europaparlamentet att det europeiska utbildningsområdet måste möjliggöra ett större genomflöde av studerande, lärare och kunskap, främja en känsla av europeisk tillhörighet och medborgaranda, garantera rättigheter och värden, erbjuda rättvisa och lika möjligheter och förbättra den sociala sammanhållningen.

J. Kommissionen har inte tagit något betydande initiativ av systemgenomgripande karaktär på detta strategiska område. Befintliga EU-program såsom Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren har fortfarande betydande outnyttjad potential att förbättra genomförandet av medborgarutbildning med en mer strategisk syn på programmens formella, icke-formella och informella inlärningskomponenter och med bättre samordning av resurser. Kommissionen och medlemsstaterna bör göra mer för att förbättra och öka informationsflödet om Europeiska unionen och specifika rättigheter och skyldigheter.

K. Flera medlemsstater har utvecklat nationella volontärsystem. Det är viktigt att etablera och utveckla dessa system för att främja den praktiska medborgarutbildningen, stärka den sociala sammanhållningen, möjliggöra mobilisering i frågor av allmänt intresse, särskilt för personer med begränsade möjligheter, och bidra till deltagarnas personliga och yrkesmässiga utveckling. Mer europeisk medborgarmobilitet kan bidra till att stärka de ungas känsla av att tillhöra en europeisk gemenskap och stärka framväxten av ett medborgarnas Europa. Nationella volontärtjänster har potential att bli en naturlig inkörsport till europeisk mobilitet för unga, särskilt för personer med begränsade möjligheter.

L. Europeiska solidaritetskåren, som drogs igång 2018 som efterträdare till den 1996 inrättade europeiska volontärtjänsten, är det generella europeiska mobilitetsprogrammet för volontärarbete men har en begränsad budget under perioden 2021–2027. Mer synergier och samarbete bör utvecklas mellan Europeiska solidaritetskåren och nationella volontärsystem, liksom mellan befintliga nationella volontärsystem via Europeiska solidaritetskåren.

Tillståndet för medborgarutbildningen i EU

1. Europaparlamentet beklagar att det inte finns någon gemensam definition av medborgarutbildning. Parlamentet anser att undervisning i medborgarskap omfattar en kombination av kunskap, färdigheter, metoder, verktyg, innehåll, kompetens, attityder, värderingar och omsorg och är väsentlig för att skapa solidaritet och en känsla av samhörighet.

2. Europaparlamentet anser att medborgarutbildning i sin snävaste tolkning bör ge en teoretisk förståelse av politiska, juridiska, sociala, miljömässiga och ekonomiska begrepp och strukturer, inklusive sådana som hänför sig till europeisk nivå, samt globala utvecklingsförlopp, i paritet med utbildningsnivån och i kombination med praktisk erfarenhet. Parlamentet framhåller betydelsen av kritiskt tänkande och mediekompetens som en integrerad del av medborgarutbildningen. Parlamentet insisterar på behovet av pedagogisk förnyelse och ett teoretiskt och praktiskt angreppssätt på medborgarutbildning i unionen. Parlamentet föreslår att man ska använda de definitioner av medborgarutbildning som ges i Europarådets stadga om utbildning i demokratiskt medborgarskap och utbildning om de mänskliga rättigheterna och i Europarådets referensram för kompetenser för demokratisk kultur.

3. Europaparlamentet är bekymrat över det begränsade fokuset på de europeiska och globala aspekterna av medborgarskap i nationella läroplaner. Parlamentet konstaterar med oro att bara hälften av de studerande i EU rapporterar att de har möjligheter att lära sig om Europa i skolan. Parlamentet betonar att det finns ett positivt samband mellan de studerandes stöd för samarbete mellan Europas länder och en högre nivå av medborgarkunskap. Parlamentet beklagar den växande konfliktytan mellan den nationella och den europeiska nivån i vissa medlemsstaters läroplaner. Parlamentet är bekymrat över den överdrivna politiseringen av medborgarutbildningen och över dess konsekvenser, såsom upprepade och drastiska ändringar av läroplanen, och upprepar att det behövs långsiktig stabilitet och samstämmighet i tillhandahållandet av medborgarutbildning.

4. Europaparlamentet understryker att sociopolitiska och globala förändringar kommer att kräva en betydande ökning av kvaliteten och angreppssätten på medborgarutbildningen. Parlamentet oroas över att manliga studerande får väsentligt sämre resultat än sina kvinnliga motsvarigheter ([13]). Parlamentet är bekymrat över hur ojämnt fördelade de genomsnittliga medborgarkunskaperna är mellan och inom medlemsstaterna. Parlamentet konstaterar att studerande som bor i landsbygdsområden, avlägsna områden, socialt missgynnade områden och yttersta randområden möter ytterligare hinder när de engagerar sig i medborgarutbildningsprogram. Parlamentet menar att varje enskild studerande måste ha tillgång till högkvalitativ medborgarutbildning med fokus på personens specifika behov i form av finansiering, infrastruktur och andra resurser, vilket är avgörande för ett lyckat inrättande av ett europeiskt område för utbildning.

5. Europaparlamentet påpekar att vissa aspekter av medborgarutbildning ingår i de flesta nationella läroplaner men att det samtidigt finns stora skillnader mellan och inom medlemsstaterna när det gäller de utbildningsnivåer som undervisningen sker på, det totala antalet timmar som läggs på ämnet samt innehåll och metoder. Parlamentet konstaterar att bara vissa medlemsstater har strukturerade bedömningar, mål, pedagogisk inriktning eller specifik utbildning för lärare. Parlamentet konstaterar att det även när dessa inslag är närvarande finns ett gap mellan de nationella programmen och deras faktiska genomförande i skolorna.

([13]) Schulz, W. m.fl. *Becoming Citizens in a Changing World, IEA International Civic and Citizenship Education Study 2016 International Report*, Springer, Cham, 2016.

6. Europaparlamentet påminner om att undervisningens kvalitet är det som har starkast inverkan på en effektiv inlärning och att grund- och fortbildning för alla lärare och utbildare oavsett ämnesspecialisering därför måste vara en prioritering inom medborgarutbildning, särskilt inom dess europeiska och globala dimensioner.

7. Europaparlamentet framhåller att bristen på solid forskning om hur man undervisar i och bedömer medborgarutbildning på ett effektivt sätt, och bristen på lämpliga pedagogiska instrument för detta, hindrar en effektiv undervisning i medborgarutbildning. Parlamentet konstaterar att en del empiriska bevis pekar på att förhållningssätt som ”hela skolan” eller ”hela samhället” har en positiv inverkan på medborgerliga färdigheter och attityder. Parlamentet anser att man i förhållningssättet till medborgarutbildning bör beakta deltagarpedagogik för att ge de studerande möjlighet att uppleva medborgarskapet i alla dess dimensioner och dess roll i och för Europeiska unionen, medlemsstaterna, individen och samhället i stort.

8. Europaparlamentet är kritiskt till hur lite uppmärksamhet som ägnas åt medborgarutbildning i den grundläggande yrkesutbildningen och vuxenutbildningen. Parlamentet anser att medborgarutbildning måste inkluderas på alla utbildningsnivåer och anpassas efter de studerandes specifika egenskaper och behov. Parlamentet beklagar den bristande tonvikten på värdet av generationsöverskridande inlärningssammanhang som underlättar dialog mellan generationerna.

9. Europaparlamentet anser att det aldrig är för tidigt att lära sig om medborgarskap på regional, nationell, europeisk och global nivå. Parlamentet konstaterar att förskoleundervisning spelar en viktig roll för utvecklingen av kritiska sociala och känslomässiga färdigheter och sår frön till välbefinnande, dialog, ömsesidig respekt, förståelse och gemensamma värderingar.

10. Europaparlamentet påminner om vilken avgörande pedagogisk roll icke-formell och informell utbildning, t.ex. volontärarbete, mentorskap, debatter och idrott, spelar för utvecklingen av sociala och medborgerliga färdigheter, kompetenser och förhållningssätt och för formandet av ansvarskännande och aktiva medborgare.

EU:s politik inom medborgarutbildning

11. Europaparlamentet beklagar att det politiska samförståndet på europeisk nivå om behovet av att främja medborgautbildning och undervisning i gemensamma europeiska värden inte har omsatts i konkreta mål, riktmärken och åtgärder, och sluter sig till att medborgarutbilningspolitiken brister i genomförande.

12. Europaparlamentet anser att EU-programmens bidrag till främjandet av vissa dimensioner av medborgarutbildningen är begränsat, främst på grund av bristen på uttryckligt direkt stöd, begränsade resurser och ojämn geografisk täckning. Parlamentet beklagar att EU-finansierade projekt på detta område hittills inte har fått något utbrett, långsiktigt genomslag.

13. Europaparlamentet anser att det finns en brist på politisk samstämmighet på medborgarutbildningsområdet på EU-nivå och att det i dagsläget inte finns något politiskt instrument som sammanför alla relevanta organ och myndigheter på ett strukturerat sätt.

14. Europaparlamentet sluter sig till att EU-program som t.ex. Erasmus+, Horisont Europa, Europeiska solidaritetskåren, programmet för rättigheter och värden och Kreativa Europa mestadels indirekt har bidragit till ett aktivt tillhandahållande av medborgarutbildning. Parlamentet konstaterar dock att de inte har lyckats få något systematiskt, varaktigt genomslag.

15. Europaparlamentet framhåller att EU på grundval av artiklarna 9, 10, 165 och 166 i EU-fördraget, och stadgan, har ett primärt ansvar att främja utbildning i EU-medborgarskap som ett sätt att fördjupa medborgarnas kunskaper om Europaprojektet som en union av demokratiska stater och därmed tillförsäkra medborgarna rätten att delta fullt ut i det politiska livet och beslutsfattandet på EU-nivå.

16. Europaparlamentet framhåller viljan att uppmuntra en gemensam europeisk identitet genom ett gemensamt akademiskt program och att kraftfullt integrera en europeisk dimension i utbildningen, såsom detta har uttryckts av medborgare i samband med konferensen om Europas framtid, samt kravet från unga européer att kunskaper om möjligheterna och fördelarna med Europa ska inbegripas i läroplanerna.

17. Europaparlamentet noterar att vissa medlemsstater erkänner den positiva inverkan som EU-politikens utveckling har haft på främjandet av undervisningsförändringar i medborgarutbildningen.

18. Europaparlamentet är bekymrat över avsaknaden av ändamålsenliga åtgärder från kommissionen för att främja medborgarskapskompetens som en av nyckelkompetenserna för livslångt lärande från 2018, medan andra grundkompetenser återspeglas i riktmärkena för Utbildning 2020 eller understöds av särskilda kompetensramar för att underlätta undervisningen och genomslaget på nationell nivå.

19. Europaparlamentet riktar uppmärksamheten mot att Europeiska medborgarpriset 2021 tilldelades debattinitiativ för studerande. Parlamentet anser att det i ett klimat av ökande polarisering är viktigare än någonsin med demokratisk debatt. Parlamentet anser att främjandet av debattfärdigheter och debattkompetens är en integrerad del av medborgarutbildningen.

20. Europaparlamentet noterar medborgarutbildningens betydelse för att öka medvetenheten om klimatomställningen och för att uppnå målen för hållbar utveckling senast 2030. Parlamentet framhåller kopplingen mellan medborgarutbildning och utbildning i hållbarhet samt vikten av att samordna de ansträngningar som görs för att integrera båda områdena i politik, läroplaner, pedagogiska upplägg och metoder inom formellt, icke-formellt och informellt lärande och formell, icke-formell och informell utbildning.

Rekommendationer om en förnyad europeisk medborgarutbildning

21. Europaparlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att stödja, se över och uppdatera sina utbildningssystem – och alla former av EU-relaterat läroplansinnehåll på alla utbildnings- och inlärningsnivåer, även inom yrkesutbildningen – i syfte att stärka EU-dimensionen och samtidigt starkt uppmuntra regioner och lokala myndigheter att göra detsamma, särskilt när dessa har direkta befogenheter inom utbildningssystemen.

22. Europaparlamentet understryker i detta sammanhang vikten av att beakta den språkliga mångfalden i den europeiska medborgarutbildningen, med vederbörlig hänsyn tagen till minoritetsspråk, regionala språk och hotade språk.

23. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till medlemsstaterna och utbildningssamfundet att involvera alla människor, däribland personer med migrantbakgrund, migranter, flyktingar och trossamfund, i respektfulla egenmakts- och medborgarskapsfrämjande tvåvägsprocesser för att säkerställa deras aktiva deltagande i medborgar- och kulturlivet. Parlamentet anser att en viktig del av ett globalt medborgarskap handlar om att ge medborgarna ökad insikt i de historiska och personliga orsakerna till migranters resor, bland annat kolonialism, och i en gemensam kulturell bakgrund.

24. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att förbättra och bredda möjligheterna till grundläggande, fortlöpande, yrkesmässig och livslång utveckling för lärare, utbildare, familjer och det bredare utbildningssamfundet och att ge dem lämpligt stöd och lämpliga resurser att undervisa i medborgarutbildning, vilket ska utvecklas i nära samarbete med alla relevanta aktörer på EU-nivå och nationell nivå.

25. Europaparlamentet uppmanar i detta sammanhang med kraft kommissionen att utveckla en gemensam medborgarutbildningsrelaterad kompetensram för lärare och studerande inom nyckelkompetensen medborgarskap, däribland utbildarnas flerspråkiga och interkulturella kompetens, och att beakta den lokala, regionala, nationella, europeiska och globala sfären, i samma anda som den europeiska ramen för digital kompetens, den europeiska kompetensramen för entreprenörskap, den europeiska ramen för nyckelkompetenserna personlig kompetens, social kompetens och kompetensen att lära sig att lära och den nyinrättade europeiska ramen för hållbarhetskompetens, varvid förbindelser mellan alla ramar bör byggas upp.

26. Europaparlamentet framhåller behovet av att främja och uppmuntra mobilitetsmöjligheter, kollegialt lärande och utbyte av bästa praxis bland undervisande personal. Parlamentet anser att de hybrid- och flexibilitetsbaserade mobilitetsinslagen i Erasmus+-programmet 2021–2027 är en möjlighet att öka mobiliteten för nuvarande och blivande lärare. Parlamentet uppmuntrar kommissionen att främja kortsiktig mobilitet för lärare och att inrätta långsiktiga mobilitetspartnerskap genom att dra nytta av digitala hjälpmedel, utan att ersätta den fysiska mobiliteten och de personliga mötena.

27. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att uppmuntra och underlätta kvalitetsutbildning på arbetstid i EU-ämnen för lärare, annan utbildningspersonal samt ungdomsledare och ungdomsinstruktörer genom bland annat moduler utomlands som gör att de kan förlägga en del av sin utbildning till en annan medlemsstat och genom att säkerställa att deras behörighet att undervisa om EU erkänns.

28. Europaparlamentet vill att utmärkelsen ”EU-lärare” ska inrättas och främjas. Parlamentet upprepar sin uppmaning om främjande och utveckling av Erasmus+-lärarakademier för att verka för en europeisk dimension i utbildningen. Parlamentet uppmanar kommissionen att ägna en ansökningsomgång åt en Erasmus+-lärarakademi särskilt avsedd för medborgarutbildning för lärare, instruktörer och studerande från både den formella och den icke-formella sektorn, inbegripet yrkesutbildningssektorn.

29. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stärka synergierna för att öka medborgarutbildningens systemgenomgripande genomslag och att samarbeta kring utvecklingen av en modul för grundläggande lärarfortbildning för att bekanta lärarna med de europeiska utbildningssystemen, bästa pedagogikpraxis och EU:s utbytesplattformar, -verktyg och -partnerskap på ett sätt som speglar europeiska värden och främjar framväxten av en europeisk medborgarutbildningskultur, samtidigt som mångfalden i Europa erkänns. Parlamentet framhåller behovet av att inbegripa en sådan utbildningsmodul i lärarakademiernas program.

30. Europaparlamentet efterlyser erkännande och validering av kompetenser i medborgarskap som förvärvats genom icke-formellt och informellt lärande, inbegripet ungdoms- och volontärarbete, samt starkare kopplingar mellan formellt, icke-formellt och informellt lärande i medborgarutbildning.

31. Europaparlamentet anser att samarbetsramen efter Utbildning 2020 bör rikta uppmärksamheten mot utveckling av läroplaner och nationella bedömningar i medborgarutbildning som inbegriper alla relevanta aspekter av ämnet i linje med Europarådets europeiska referensram för demokratisk kultur och den europeiska referensramen för nyckelkompetenser för livslångt lärande, särskilt med avseende på sociala och medborgerliga kompetenser, och även med beaktande av informell och icke-formell utbildning och samordningen och underlättandet av densamma.

32. Europaparlamentet anser att en ny arbetsgrupp med fokus på medborgarutbildning bör inrättas för att följa upp arbetet i den inom Utbildning 2020 tillsatta arbetsgruppen för främjande av gemensamma värden och inkluderande utbildning, som inrättades efter Parisdeklarationen 2015.

33. Europaparlamentet vill att det utvecklas konkreta och mätbara mål och riktmärken för medborgarutbildning, däribland utbildning i europeiskt medborgarskap, inom den strategiska ramen för det europeiska utbildningssamarbetet inför och bortom ett europeiskt område för utbildning (2021–2030). Parlamentet påpekar att dessa mål bör omsättas i delmål för 2025, med specifika delmål för missgynnade studerande, och inbegripas i en särskild europeisk handlingsplan för medborgarutbildning, med beaktande av ett perspektiv för livslångt lärande med början i den tidiga barndomen.

34. Europaparlamentet understryker behovet av en mer strukturerad ansats för att kartlägga och sprida resultaten av medborgarutbildningsprojekt från EU-program, framför allt Erasmus+, Horisont Europa, Europa för medborgarna, programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden, Kreativa Europa och Europeiska solidaritetskåren och dess efterträdare, för att skala upp resultaten över hela unionen, och i denna process bör parlamentet bli involverat. Parlamentet beaktar i detta syfte behovet av att inrätta en permanent översyns- och analysmekanism på EU-nivå för att kartlägga god praxis som kan spridas och skalas upp brett för att bidra till systemövergripande och varaktiga policyförändringar.

35. Europaparlamentet framhåller behovet av att beslutsamt främja forskningen om bästa sättet att bedriva och bedöma medborgarutbildning, särskilt inom förskoleundervisningen, och rollen för formella, icke-formella och informella inlärningsmöjligheter, samt övervakningen av dess genomförande på grundval av tillräckliga och uppdaterade jämförande uppgifter från alla medlemsstater. Parlamentet framhåller betydelsen av nyckelåtgärd 2, nyckelåtgärd 3, Jean Monnet-professurerna och Horisont Europa. Parlamentet välkomnar den ökade inriktningen på ”gemensamma värden, medborgarengagemang och delaktighet” i nyckelåtgärd 2 inom ramen för Erasmus+ 2021–2027.

36. Europaparlamentet understryker behovet av att investera mer i utbildningsformat inriktade på Europeiska unionen på skol- och universitetsnivå genom att stärka befintliga nätverk och utveckla nya läro- och utbildningsplaner som är anpassade för denna typ av utbildning. Parlamentet vill att specialiserade fakulteter för Europafrågor ska involveras i forskningen och spridningen av bästa undervisningsmetoder och verktyg för medborgarutbildning, samtidigt som tillgängliga EU-medel och EU-resurser används.

37. Europaparlamentet betonar att medborgarutbildningens innehållsliga utformning måste gå hand i hand med undervisning i digital kompetens och utbildning, inte bara för att tillmötesgå den digitala omställningen utan också för att kunna använda digitala medier på ett ansvarsfullt sätt.

38. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen och medlemsstaterna att utveckla gemensam och deltagarbaserad utbildningsforskning, i synnerhet EU-omfattande jämförbara prov inom medborgarutbildning, även i fråga om EU-medborgarskap, med ett väldefinierat mandat och med mål inom ramen för EU:s befogenheter. Parlamentet rekommenderar att det genomförs en särskild Eurobarometerundersökning om medborgarnas allmänna EU-kunskaper med ett utökat omfång jämfört med den nuvarande serien om EU-medborgarskapet och demokratin.

39. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inbegripa undervisningsmoduler för europeiskt medborgarskap och ett besöksprogram för arv och minnesplatser av historisk betydelse för unionen och värdländerna för att främja ett interkulturellt och dialogbaserat angreppssätt på historia och stärka europeiska värden och principer som en integrerad del av alla mobilitetsmöjligheter inom ramen för Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren.

40. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att mer aktivt främja medborgarutbildning för alla medborgare, inbegripet vuxna, och att låta detta komma till uttryck i de relevanta finansieringsprogrammen och i arbetsgrupperna. Parlamentet uppmanar kommissionen att koppla initiativen i den europeiska kompetensagendan till medborgerliga kompetenser och att inkludera digitalt medborgarskap i utvecklingen av det europeiska certifikatet för digitala färdigheter.

41. Europaparlamentet anser att europeiska emblem bör skapas för skolor och universitet som aktivt främjar medborgarutbildning. Parlamentet anser att det bör skapas en europeisk utmärkelse som stöder de utbildare och lokala aktörer som aktivt främjar utbildning om Europa.

42. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att titta på införandet av en ny specifik del i programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden för att främja medborgarutbildning med särskilda budgetanslag samt att utöka de åtgärder och den verksamhet som syftar till medborgarutbildning inom ramen för Erasmus+ och Horisont Europa med särskilda ansökningsomgångar. Parlamentet uppmanar kommissionen att få ut det mesta av Europaåret för ungdomar 2022 genom att utveckla särskilda program och åtgärder för att stärka det europeiska medborgarskapet och den europeiska identiteten.

43. Europaparlamentet anser det viktigt att ytterligare sprida de befintliga möjligheterna på EU-nivå inom yrkesutbildningssektorn. Parlamentet anser det viktigt att tillhandahålla skräddarsytt stöd för att underlätta åtkomsten till programmen. Parlamentet vill se ett särskilt fokus på medborgarutbildning i alla yrkesutbildningsåtgärder i EU, särskilt i yrkeskunskapscentrumens verksamhet.

44. Europaparlamentet framhåller den roll som Europeiska historiens hus spelar när det gäller att satsa på utvecklingen av särskilda program, instrument och aktiviteter som bygger upp en övertygande berättelse om den europeiska integrationen och dess grundläggande värden, särskilt för studerande och lärare på alla utbildningsnivåer. Kommissionen uppmanas att samarbeta med parlamentet för att bedöma olika sätt att decentralisera Europeiska historiens hus för att göra det mer tillgängligt, även från medlemsstaternas och särskilt utbildningssamfundets horisont, bland annat genom initiativ som förstärkt samarbete med medlemsstaternas kulturinstitutioner, vandringsutställningar och ett nätverk av ständiga delegationer.

45. Europaparlamentet efterlyser en övergripande europeisk strategi för europeisk samhälls- och medborgarutbildning, samt stödplattformar för dess genomförande, med fokus på framför allt EU-gemensamma demokratiska värden och principer och grundläggande rättigheter – exempelvis mänsklig värdighet, demokrati, rättsstatliga principer, mänskliga rättigheter, jämlikhet, tolerans, respekt för mångfald och samvetsfrihet – med målet att förbättra medborgarnas förståelse av EU-institutionerna, befogenhetsfördelningen, beslutsprocessen och EU:s politik, öka medvetenheten om de fördelar, rättigheter och skyldigheter som följer med EU-medborgarskapet, främja kunskaper om den europeiska integrationsprocessen och om hur man aktivt deltar i EU:s demokratiska processer och EU:s beslutsfattande samt stärka en gemensam känsla av samhörighet.

46. Europaparlamentet uppmuntrar civilsamhällets organisationer, institutioner, experter och yrkesverksamma på området medborgarutbildning att öka samarbetet och utveckla synergier genom öppna transnationella nätverk. Parlamentet framhåller den roll som nätverket Nece (Networking European Citizenship Education) har spelat för att tillhandahålla forum och sträva efter en starkare prioritering av medborgarutbildning på nationell, europeisk och internationell nivå. Parlamentet efterlyser ytterligare institutionalisering av sådana europeiska nätverk, då de utvecklar och främjar medborgarutbildningsinitiativ inom och utanför unionen.

47. Europaparlamentet betonar att strategin bör omfatta ett perspektiv inriktat på livslångt lärande och närsamhället, under inbegripande av de informella och icke-formella sektorerna samt företag och icke-statliga organisationer, särskilt de som tar emot EU-finansiering, som bör bidra direkt till att förbättra EU-kunskaperna bland deltagarna och i de närsamhällen där de är aktiva.

48. Europaparlamentet anser att strategin bör innefatta synergier med relevanta EU-åtgärder på ungdomsområdet och EU:s politik mot rasism och främlingsfientlighet i alla dess former, hat mot hbtqi-personer och diskriminering av kvinnor och minoriteter genom att etablera kopplingar till EU:s handlingsplan mot rasism och finansieringsinstrument såsom programmet Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap,

49. Europaparlamentet vill att medborgarutbildning ska integreras i de relevanta EU-programmen och att synergierna dem emellan ska förstärkas för att öka medborgarutbildningens systemgenomgripande genomslag, bland annat genom att man inför och tillhandahåller en modul om EU-medborgarskap som ska genomgås som utbildningskurs före eller parallellt med genomförandet av ett EU-strukturfondsfinansierat projekt eller en mobilitetsmöjlighet genom program såsom Erasmus + eller Europeiska solidaritetskåren. Parlamentet anser att en sådan modul för EU-medborgarutbildning bör omfatta certifiering genom mikromeriter.

50. Europaparlamentet uppmuntrar kommissionen att främja EU-undervisning i skolan i medlemskapsförhandlingar med kandidatländer.

51. Europaparlamentet understryker behovet av att investera mer i utbildningsformat om Europeiska unionen på skol- och universitetsnivå, för både formell och yrkesinriktad utbildning, genom utveckling av nya läro- och utbildningsplaner. Parlamentet uppmanar kommissionen att föreslå en rekommendation med vägledande läro- och utbildningsplaner för utbildning i EU-medborgarskap och globalt medborgarskap inom grundskole- och gymnasieutbildning, högre utbildning och yrkesutbildning, som ska antas frivilligt av medlemsstaterna med full respekt för fördragsbestämmelserna, särskilt artikel 165 i EUF-fördraget, utvecklas tillsammans med medlemsstaternas experter, specialiserade fakulteter för Europafrågor, lärare, utbildare, studerande och utbildningssamfundet i vidare bemärkelse och åtföljas av stimulansåtgärder för att komma till användning. Parlamentet anser att de gemensamma vägledande läro- och utbildningsplanerna bör främja bättre förståelse av den europeiska integrationens historia, de befintliga EU-institutionernas organisation och struktur och EU:s val- och beslutsprocesser, inklusive möjligheter för medborgarna att delta i EU:s demokratiska liv, genom att kombinera olika pedagogiska ansatser och metoder och inbegripa både teoretisk och projektbaserad inlärning anpassad efter de studerandes behov.

52. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att intensifiera sitt arbete med medborgarutbildning för att förbättra medborgarutbildningens tillgänglighet och kvalitet i alla medlemsstater och stödja utvecklingen av en europeisk dimension i medborgarutbildningen för alla åldrar. Parlamentet anser att en permanent struktur bör ansvara för att skapa synergier på europeisk nivå inom medborgarutbildning, förvalta de EU-resurser som har anslagits för detta syfte och samordna arbetet med gemensamma metoder, rutiner och verktyg och gemensamt innehåll. Parlamentet anser att den även bör ansvara för datainsamling och utvärdering av konsekvenserna av unionsfinansierade medborgarutbildningsåtgärder i syfte att sprida och skala upp de mest framgångsrika åtgärderna och ge kommissionen möjlighet att utifrån detta föreslå initiativ till politik och lagstiftning på detta område. Parlamentet anser att den bör stödja möjligheter till fortbildning i medborgarutbildning för lärare och utbildare och uppmuntra gränsöverskridande utbyten.

53. Europaparlamentet anser att det brådskar med att sparka igång arbetet i denna riktning genom en genomförbarhetsinsats inriktad på datainsamling och utvärdering av medborgarutbildningsåtgärdernas konsekvenser under samordning av en särskild medborgarutbildningsenhet inom kommissionens generaldirektorat för utbildning, ungdom, idrott och kultur och Europeiska genomförandeorganet för utbildning och kultur. Parlamentet anser att detta skulle kunna vara ett tillfälle att öka stödet till och samordningen av medlemsstaternas medborgarutbildningsåtgärder och deras genomförande, ge strategisk vägledning beträffande utvecklingen av nationella strukturer och läroplaner för medborgarutbildning och fastställa minimistandarder för innehåll och metoder inom medborgar- och samhällsutbildning i hela unionen. För detta ändamål bör dessa enheter involvera medlemsstaterna, parlamentet, de studerande och utbildningssamfundet i stort.

54. Europaparlamentet lovordar ambassadörsskoleprogrammet, som ökar de studerandes medvetenhet om europeisk parlamentarisk demokrati och europeiska värden, och Euroscolainitiativet, som erbjuder gymnasieelever en praktisk helhetsupplevelse av parlamentets kammare och ger hållbart mervärde i form av individuell medborgarutbildning och aktivt deltagande i det demokratiska livet. Parlamentet efterlyser certifiering och erkännande av de färdigheter och kompetenser som deltagarna förvärvar, både studerande och lärare. Parlamentet anser att detta är ett exempel på bästa praxis som förtjänar att skalas upp för att få systemeffekter i hela unionen.

55. Europaparlamentet uppmuntrar alla medlemsstater att inrätta och utveckla nationella volontärsystem. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa ömsesidigt erkännande mellan de nationella systemen och att öka det europeiska samarbetet inom medborgartjänster och ungdomsvolontärarbete. Parlamentet uppmuntrar de nationella volontärsystemen och medborgartjänsterna att öronmärka europeiska mobilitetserfarenheter på ömsesidig basis.

56. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utveckla europeisk medborgarmobilitet inom ramen för Europeiska solidaritetskåren med inriktning på unga i syfte att bidra till ett verkligt europeiskt medborgarengagemang och verkliga europeiska medborgartjänster. Med detta i åtanke uppmanar parlamentet kommissionen och medlemsstaterna att avsevärt öka resurserna till Europeiska solidaritetskåren. Parlamentet betonar att europeiska standarder för volontärverksamhet, såsom ekonomiskt stöd till volontärer, försäkring, lärande, utbildning, inkludering och principen om att det inte är en ersättning för arbete, måste vara förhärskande vid framtida utveckling av Europeiska solidaritetskåren. Parlamentet insisterar på att Europeiska solidaritetskårens verksamhet endast kan komplettera och inte ersätta nationella volontärsystem eller medborgartjänster.

57. Europaparlamentet anser att ön Ventotene och dess manifest har spelat en avgörande roll i den europeiska integrationens historia. Parlamentet betonar dess roll som symbolisk minnesplats för den europeiska integrationen och för skyddet av våra gemensamma europeiska värden. Parlamentet lyfter fram dess bidrag till främjandet av europeisk medborgarutbildning, särskilt genom de ungas aktiva deltagande i dess årliga seminarium om europeisk integration, som drogs igång 1982 av Altiero Spinelli. Parlamentet betonar också den symboliska betydelsen av arbetet med att åter ta Carcere di Santo Stefano i bruk, liksom dess potential att bli ett referenscentrum för permanent kulturutbyte, offentliga tillställningar, utställningar och debatter. Parlamentet betraktar det därför som en historisk huvudstad för de europeiska värdenas moraliska och intellektuella konstruktion.

58. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att satsa lika mycket på formella medborgarutbildningsåtgärder som på stöd till informell medborgarutbildning, både inom och utanför schemalagd verksamhet, och att stärka EU:s program till stöd för utbildning och medborgarutbildning. Parlamentet anser att det i faciliteten för återhämtning och resiliens och i EU-finansierade utbildningsprogram bör införas särskilda mål för medborgarutbildning. Parlamentet vill att mer resurser ska avsättas till dess verksamhet, verktyg och åtgärder med anknytning till främjandet av medborgarutbildning i alla medlemsstater, i synnerhet Euroscola. Kommissionen uppmanas att godkänna de av parlamentet godkända pilotprojekt som syftar till att stärka medborgarutbildningen. Parlamentet trycker på behovet av särskilda budgetmedel för att utveckla EU-omfattande jämförbara prov i medborgarskap.

59. Europaparlamentet ser konferensen om Europas framtid som ett lägligt tillfälle att ha en diskussion på flera nivåer om den utbildnings-, ungdoms- och kulturpolitiska utvecklingen. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att ta fasta på och gå vidare med de sammanfattande rapporterna från konferensens arbetsgrupp för utbildning, kultur, ungdomsfrågor och idrott. Parlamentet anser därför att delade befogenheter på utbildningsområdet bör införas, åtminstone inom medborgarutbildning, varvid EU:s utövande av denna befogenhet inte ska leda till att medlemsstaterna hindras från att utöva sin.

60. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att överväga möjligheten att stödja upprättandet av ett EU-monument i varje kommun i medlemsstaterna för att ge medborgarna en visuell symbol för den europeiska integrationen.

61. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att stärka insatserna för att genomföra rådets rekommendation av den 20 december 2012 om validering av icke-formellt och informellt lärande ([14]), med tanke på hur många av de kompetenser som förvärvas genom dessa typer av lärande som gränsar till, kompletterar eller är direkt nödvändiga för utvecklingen av medborgerlig kompetens.

o

o o

62. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.

([14]) EUT C 398, 22.12.2012, s. 1.